

לית דחש דהא דר' עקיבא. דקיימא לן כדברי המיקל בעירוב כדפי' בקונט' ותחומין דרבנן כדפי' בפ' מי שהוליוהו (לעיל דף מו.):

הדרן עלך כיצד מעברין

הדר. ר' אליעזר בן יעקב אומר ער שיהו ב' ישראלים אוסרים בו. משמע דאתרבייהו קאי ר"ל בן יעקב לעכו"ם ולכותי וצנמ' מפרש דטעמא דר'אצ"י דכיון דעכו"ם חשוד אשפיכות דמים בתרי דשמיחי דדיירי גזרו בהו רבנן שמא ילמד ממעשיו כו' ור"ת והרי כותים ללא חשדי אשפיכות דמים ולא ארביעה כדמוכח פ"ק דמס' ע"ג (דף טו:) שמעמידין בהמה צפונקאות של כותים ומתחדין עמהם א"כ שמיחי דדיירי יגזור חסד ואין לומר דר"ל בן יעקב סבר דכותים גרי אריות הן וחסדי דהא אפילו למ"ד גרי אריות הן לא חשדי מדפריך הסם בע"ז עלה מצרימתא דאסרו למכור בהמה דקה לכותים ור"ת להוכיח ממון כך דטעמא משום דאמי לזבוי לעכו"ם ולא משום דחשדי ואמאי דלמא צכותים גרי אריות הן גרי אמת הן פליגי ואומר ר"י דעיקר תקנה משום עכו"ם איתקן שמא ילמד ממעשיו ולא משום דזוקי וכותי ואגב אסרו בעכו"ם אסרו נמי צכותי וכיון שלא נאסר אלא ע"י עכו"ם לא החמיר בהן יותר מן העכו"ם:

אמר רבן גמליאל מעשה בצדוקי א' בו. קסבר דזוקי אינו כעכו"ם כדמפרש בגמ' ופי' בקונטרס אכל צכותי מודה דהרי הוא כעכו"ם משום דגרי אריות הן ואע"ג דת"ק דאסר כותי היינו רבי מאיר כדלמר בגמ' ושמעין ליה דקסבר גרי אמת הן צפרק ד' וה' (צ"ק דף נח:) ואפ"ה אסר צכותי מ"מ האנך צקונטרס לפרש טעמא דר"ג משום גרי אריות דת"ק נחל דלא מפליג בין דזוקי לכותי ואסר דזוקי אע"ג דישאל גמור הוא וה"ה צכותי אכל לר"ג דמפליג בין דזוקי לכותי ע"כ ריבן לומר משום דלדוקי ישראל גמור הוא וכותי עו"ג גמור דגרי אריות הן ומיהו קשיל לר"י דמשמע דהדיא צפ"ק דגיטין (דף ט:) דר"ג סבר ליה דכותים גרי אמת הן דמכשיר גט שני עדין כותים ואמר נמי צפ"ק דחולין (דף ה:) דר"ג וצית דינו נמנו אשמיטת כותים ואסרוה ומפרש התם טעמא משום דקבירא להו כר"מ דגזר על יינם לפי שנמאל להם דמות

יונה וחייש למיעוט ש"מ דגרי אמת הן דאי גרי אריות הן לא היה נריך למיגור עליהן ומאליהן קמיתסרי וצקונטרס פירש דהיה רבן גמליאל בנו של ר' יהודה הנשיא אכל מימה דכלל מקום רגיל לקרותו או רבן גמליאל בר רבי או רבן גמליאל בנו של ר"י הנשיא ועוד דלא יתכן דר"מ יהיה קודם רבן גמליאל בר רבי גזר על יינם דרבנן ושצק שמיטה דארורייתא שהוצרך ר"ג צ"ר לגזור עליה ועוד דאין סביר כלל דאם גזר על יינם משום יין נסך שמהא שמיטתם מותרת כיון שנחשבו כמומר² לעכו"ם דהא אמרינן צפ"ק דחולין (דף ה:) מומר³ לעכו"ם אסור לאכל

מעשה צדוקי שהיה דר עמנו צמזוי. וציטלנו⁴ רשותו: כיון דקדש היום מנד כדי שלא יחזור צו: עד שלא יוציא. כליו תחלה ויחזור ויחזיק ברשותו ויאסור עליכם. וש"מ דאינו כעכו"ם דאי אגירו מיניה היכי מצי למדרי אע"ג דמפיק לא אסר דהא נקיט דמי: מהרו ועשו לריכס צמזוי. מצעוד יוס דשצבת לא מהני לכו האי ציטול שמה יוציא ויאסור עליכם דקסבר רבי יהודה אע"ג דהחזיקו בני צמזוי תחילה מצי לאהדורי ציה: ^{גמ'}

גמ' צעיר חריבה. מדויריה אכל מחילותיה קיימות קציב לה: לרבנן מהלך אס כולה. דהא שבת צאור מחילות. והוא הדין לר"ע והא דנקטו רבנן משום המניח עירובו דצעי למיתני חילוק בין חריבה לישיבה ולר"ע אפי' צישיבה אין לו ממקום עירובו אלא אלפים: הניח

עירובו צעיר חריבה כו'. דכי אמור רבנן כל העיר לו כד' אמות צמישצבת כדתנן דהדיא אימתי צומן שאין בה דיורין אלמא צחריבה מודו: ה"ג הא צאין צה דיורין מודין ליה: אינה ראוייה לדירה. שנפלו מחילותיה: **מערה דקיהו.** גדולה היטה והיא צילא צה דקיהו לילה מירושלים לצרוח מפני הכסדים כדמציב צירמיה (צ) ומצקע הטייר וגו': **אף עיר חריבה.** ועל כרחק חריבה מדיורין ולא מחומה דאי מחומה לא הוי תני מהלך את כולה כיון דלא שבת צאור מחילות⁵ (וה"ה ר' עקיבא) ואע"ג דיש חומה קמני שבת ולא קמני הניח: **מני.** הא דלא תני הניח: אי נימא ר"ע דלית ליה צהניח מהלך את כולה אמאי תנא עיר דומיא דמערה למימר דצחריבה קאי: אפי' ישיבה נמי. הניח לר"ע לא והא ליכא למימר דהא דנקט חריבה משום שבת קנט למימר אע"ג דהיא חריבה היא צשבת מהלך את כולה הא מאי איריא עיר אפילו תל ונקע וקמה קצורה ושיצולין מקיפות אותה אמרין צפרקין קמא (דף טו.) מהלך את כולה: אלא לאו רבנן. ושמע מינה צחריבה מודו דהא על כרחק הא דנקט חריבה משום שירא דשירי ולא תנא הניח נקט לה: אף מערה ישיבה. ולאשמעינן דאפ"ה שבת אין הניח לא כר"ע: והא מערה דקיהו קסני. וואין שם דיורין [דריין] דהא של מלך היטה. א"כ השתא לית צה דיורין: צני דנישפא דבי אגוצר. צית הכנסת גדול היה וכולו מוצלע בצלפים של תחום מצרימתא והס לא היו מושאין להוליך העירוב עד סופו ולהניחו שם דקבירא להו כרבנן דכיון דמונח צאור מחילות מהלכין את כולו וחוצה לו אלפים: גוו ציה עפי. העמיקן עוד להעמיד העירוב עד סופו ולהניחו שם: כי היכי דלישפאו לנו עפי. דהא ממקום העירוב צעימו למדוד: פלגא. חולק על חכמים אתה: צעירובין לית דחש להא דרבי עקיבא. דקי"ל⁶ הלכה כדברי המיקל בעירוב:

הדרן עלך כיצד מעברין

הדר עם העכו"ם בחצר או עם⁷ מי שאינו מודה בעירוב הרי זה אוסר עליו⁸ ר' אליעזר בן יעקב אומר ד לעולם אינו אוסר עד שיהו שני ישראלים אוסרין זה על זה אמר ר"ג מעשה בצדוקי אחד שהיה דר עמנו במבוי בירושלים ואמר לנו אבא מהרו והוציאו את הכלים למבוי עד שלא יוציא ויאסר עליכם רבי יהודה אומר בלשון אחר מהרו ועשו צריכים במבוי עד שלא יוציא ויאסר עליכם: ^{גמ'}

הדר עם העכו"ם או עם מי שאינו מודה בעירוב. כותי כדלמר צפרק צכל מערבין (לעיל נא:): אוסר עליו. לטלטל מצינו לחצר עד שיסכור הימנו רשות שיש לו בחצר: עד שיהו צ' ישראלים. דרין צב' צמים ואוסרין זה על זה וצאין לערב ציניהן העכו"ם אוסר עליהן אכל על היחיד אינו אוסר וצגמרא [סב]. מפרש טעמא: מעשה צדוקי אחד. קסבר ר"ג דזוקי אינו כעכו"ם ולא דמי לכותי דגרי אריות הן ואינם גריים גמורים אכל דזוקי ישראל הוא הנהפך למינות⁹ ואינו מודה בתורה שצעל פה כיון דישאל הוא יכול לצטל רשותו צלא שום שפירות: ואמר לנו אצא מהרו והוציאו פליכס למצוי. והחזיקו צו כליו תחלה ויחזור ויחזיק ברשותו ויאסור עליכם. וש"מ דאינו כעכו"ם דאי אגירו מינה היכי מצי למדרי אע"ג דמפיק לא אסר דהא נקיט דמי: מהרו ועשו לריכס צמזוי. מצעוד יוס דשצבת לא מהני לכו האי ציטול שמה יוציא ויאסור עליכם דקסבר רבי יהודה אע"ג דהחזיקו בני צמזוי תחילה מצי לאהדורי ציה: ^{גמ'}

(א) וצמ"א: ישובה וכן להלן. (ב) וצקונטרס נח. קיי רבה על מר יהודה פלגא פרש"י קנטר רגיל לחלוק על חריבין. (ג) ולעיל לא: (ד) וצמשה צנמשיות גרס דברי ר"מ. (ה) רש"י לרש"א מ"ו. (ו) צמ"א: ישובה וכן להלן. (ז) צמ"א איתא שאין צה דיורין דהא. (ח) ולעיל מו. (ט) צמ"א: לרשע. (י) וצ"ל וצטל לנו. (יא) צמ"א: צממדיס. (יב) צמ"א:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אף עיר וכו' ואע"ג דיש לה חומה:

נבא א ב ג מ"י פ"ו מהל' עירובין הל' ד סמג עשין א טע"ע א"ח ס"י מה טע"ף צ: א ד מ"י פ"ב מהלכות עירובין הל' ט סמג עשין א טו ט"ע א"ח ס"י טע"פ ס"א:

רבינו הגאון

אמר רב יהודה אמר לרבנן מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה, והגותן עירובו בעיר החריבה אין לו אלא ממקום עירובו אלפים אמה. רבי אליעזר אומר בין השוכת בין הגותן מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה. ואקשינן לר' אליעזר תנן אמר להן ר' עקיבא אי אתם מודים לי בנותן את עירובו כו'. וחריבה לית בה דיורין. (ובחוצה) [ובחריבה] מיהת מודו ליה לר' עקיבא שאין לו אלא ממקום עירובו אלפים אמה. והיאך א"ר אליעזר בין שוכת בין גותן מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה. ופריך לא תימא שאין בה דיורין שהיא חריבה. אלא אימא שאינה ראויה לדירה, ונתן לה ממקום עירובו אלפים אמה. והחריבה ראויה לדירה היא. ת"ש שבת בעיר גדולה ואפי' היא כגאטוכיא כמערה ואפי' כמערת צדקיהו מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה וכו'. ואקשינן טעמא דרשבתי הא נתן לא, והיאך אמר ר' אליעזר לא שג שוכת ולא שג נתן מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה. ופריך לא תימא עיר חריבה דומיא דמערה, אלא אימא מערה ישיבה דומיא דעיר, ור' עקיבא היא דאמר אין לו אלא ממקום עירובו אלפים אמה, ובשוכת מודה שמהלך את כולה וחוצה לה אלפים. מר יהודה אשכח לבני מברכתא דהוו מוחבי עירובא ככנישתא דאבי גבר. אמר להו נמי אחיתו ליה, כלומר הכניסוהו כלפי התחום כי היכי דנשפירו לכו טפי בתחומא כו' עקיבא דאמר אין נתן לו ממקום עירובו אלא אלפים אמה. אמר רבא לרב יהודי פלגא, פי' בעל מחלוקת. לית דחש לה לדר' עקיבא. אלא בי כנישתא כולה דלהון היא, ומחזין לכנישתא משחינן להו תחומא. דאמר מר הלכה כדברי המיקל בעירובין. הדרן עלך כיצד מעברין הדר עם הנוכרי בחצר הרי זה אוסר עליו, ר' אליעזר בן יעקב אומר לעולם אינו אוסר עד שיהו שני ישראלים כו'.